

Zurgălăul

de Nicolae Labiș

Fulgi uriași deasupra țării cad,
Pe bărăgane vânturile țipă,
Somn neclintit de iarbă și de brad
Învăluiește munții sub aripă.
Cu clinchete zglobii din dunga văii
Răsună zurgălăii argintii;
S-apropie de geamuri zurgălăii
Certându-se cu glasuri de copii.

Întregi, întinderile țării mele
De sunete voioase se cuprind
Și împletește glasuri subțirele
Acest șăgalnic, așteptat colind □
Târziu, când zarea-n zori sticlea brumată,
Un zurgălău mai răsună stingher,
Poate-un copil întârziat de ceață
Și-mpleticit printre nămeți, prin ger,
Suna c-o nefirească dăruire,
Împrăștiindu-și clinchetele-n stol □
Pălind, cuprins de-o veche amintire,
Am stat cu ochii duși pe geam, în gol.

□ Eram firav, parcă bătut de vânt,
Iar tata dus în marșul surd, de chin,
Poate-n tranșeu, ori poate în mormânt,
Oricum departe, în pământ străin.
De groaza avioanelor, prin sate,
S-au tras peste ferestre foi de cort.
Orbeau ferestrele întunecate
Ca într-un sat de multă vreme mort.

O cetină c-un fir de lumânare
Și c-o mărgică smulsă din suman
Vestea că, pe vântoase reci, călare,
Din viața noastră-ă mai trecut un an.
Zăvozii nu lătrau în băătăură,
Ci scheunau cu vântul pe sub uși.
Flăcăii nu mai ajungeau să ure
Pe la ferești, de unde erau duși.

Plutea încremenită o tăcere □

Nici urători, nici câini, nimic, pustiu,
Când, deodată, ca o adiere,
Cu glas scâncit, tremurător și viu,
S-a auzit un zurgălău cum sună
Îndepărtat, cum sună subțirel,
De parcă nopții ar fi vrut să-i spună
Durerile știute doar de el.

Se auzea de undeva, din vale,
Și vântul îneca în răbufniri,
Parcă plângea încet metalul, moale,
În palmele-nghețate și subțiri.
Și mama sta așa cu fața udă,
Cu gândul dus la tata, ascultând
De unde-i el, nu poate să audă

Și poate nu va auzi nicicând,
Că poate-acolo, în această clipă,
Învăluită-n viscol uriaș,
Vre-o pasăre de noapte, rece, țipă
Lângă bocancii aspri de ostaș □

Am ascultat pâna spre dimineață
Cu fruntea rezemată de ușor
Și mama și-a dus palmele la față
Și mi-a părut că râde-ncetșor.
Îl auzeam la geamuri și la ușă,
Afară, undeva în infinit □
Cutremurat de friguri și de tusă,
În clinchetele lui am adormit.

E Anul Nou. Știam noi ce mâine fi-va
Și ce-o să mai aducă anul nou?
Un zurgălău stingher din nou porni-va
Prin sate durerosul lui ecou?

Voi, oameni ai pământului, uitarea
S-a așternut pe sânge, scrum și fier?
N-ați cunoscut ce-nseamnă așteptarea
Și ce înseamnă-un zurgălău stingher?

- Am cunoscut cu toți durerea ce e.
Avem la masă câte-un scaun gol.
Să n-aibă somn și-n tihnă să nu steie
Ei, alchimiștii noului pârjol!
Nanicând noi nu vom îngrășa ogoare

Așa cum ei ne văd în visul lor,
Prin bălării de foc nimicitoare,
Sub pălării de foc, nimicitor.

Sculați, voi, boieri mari, s-arată zorii,
Voci tragice pe vânturi se aprind.
Treziți-vă, vă vin colindătorii,
Acuzatorii, asprul lor colind.